

Tabennensiotarum¹ expetivit, quod sciebat cunctis monasteriis esse districtius, et in quo se pro longitudine regionis credit ignorandum. Ubi diutissimè pro foribus perseverans, cunctorum fratrum genibus pro volutus, ut susciperetur, summis precibus ambivit. Cùmque multo despectu probatus, et tandem fuissest admissus, continuò ut seni, nullique operi penitus apto, horti cura diligentiaque mandatur. Quam ille operam sub alio fratre juniore, qui eum sibi creditum retinebat, exercens, sic eidem subdebat, ut non solum ea quæ ad horti diligentiam pertinebant, sed etiam universa officia quæ erant cunctis fratribus aspera vel indigna, totà quotidie sedulitate compleret: complura verò etiam nocte consurgens ita furtim nullo teste operabatur, ut penitus auctorem operis nemo deprehenderet.

Cùmque ibidem triennio delitescens, per universam Ægyptum dispersis ubique fratribus quereretur, a quodam tandem visus fratre, qui de Ægypti partibus advenerat, vix potuit, pro humilitate habitus sui ac vilitate officii quod gerebat, agnoscī; nam sarculo deorsum incurvus, præparabat oleribus terram; deinde stereus humeris suis apportans, eorum radicibus ingerebat. Cùmque hæc intuens frater, super agnitione ejus diutissimā hæsitatione fuissest detentus, propius tandem accedens, non solum vultum, sed etiam sonum vocis ejus diligenter explorans, ad pedes ejus cominus se projectit. Tunc fratres stupere cœperunt, et inquirere cur hoc fecisset ei, qui apud ipsos velut nuper de sæculo egressus, habebatur extremus. Cùmque eis frater ille rei ordinem et nomen ipsius abbatis indicasset, majori miraculo sunt perculti, quoniam et apud ipsos magnâ opinione fuerat compertus. Tunc ignorantiae suæ veniam ab eo postulabant, quòd eum tanto tempore inter

¹ Monasterio de Tabennes, uno de los más célebres de Egipto.

juniiores ac parvulos deputassent. Ad ille flebat multū et lugebat, quòd scilicet invidiā diaboli fuissest proditus, nec licuisset ei diutius in tali humilitate atque abjectione perdurare. Tunc eum fratres invitum ac flentem ad proprium monasterium reduxerunt, custodientes eum summā diligentia, ne similiter quoque delapsus aufugeret.

Ubi eum fuissest modico tempore demoratus, eodem rursus humilitatisdesiderio accensus, captans nocturna silentia, ita defugit, ut jam non vicinam provinciam, sed incognitas regiones expeteret. Nam condescendens navim, in Palæstinæ partes comeare curavit, credens se totius latitum, si ad illa semetipsum asportasset loca, in quibus nec nomen quidem suum fuissest auditum. Quòd cùm advenisset, nostrum monasterium protinus expetivit, quod non longè erat a spelæo in quo Dominus noster ex Virgine nasci dignatus est. In quo monasterio modico tempore supradictus abbas Pinuphius delitescens, secundū sententiam Domini, tanquam civitas supra montem posita, diutius abscondi non potuit². Nam continuò quidam fratrum, qui ad loca sancta de Ægypti partibus orationis causā venerant, agnitus eum cum multa prece et maximè invitum ad suum iterū cœnobium revocaverunt.

CAPÍTULO XIII.

Admirable exhortacion que dicho abad hizo á un novicio.

Hunc igitur senem, pro illa quæ nobis fuerat apud ipsum in nostro monasterio familiaris amicitia, cùm post hæc in Ægypto requisissemus, contigit ut nobis illic commorantibus, fratrem quemdam in monasterio suo reciperet. Cui miram exhortationem sub nostra præsentia indidit, quam mihi animus fuit huic opusculo intexere.

² Matth. v.

Ait ergò ad eum: Nōsti, fili, quot diebus pro foribus excubans, hodie sis receptus. Cujus difficultatis causam primitū debes agnoscere. Poterit enim tibi in hac vita quam ingredi concupiscis multūm conferre, si, ratione ejus agnitā, ad servitium Christi sicut oportet accesseris. Sicut namque immensa gloria fideliter servientibus. Deo ac secundūm institutiones hujus regulæ ei cohærentibus repromittitur in futurum, ita poene gravissimæ p̄parantur his qui tepidè eam negligenterque fuerint executi, et secundūm hoc quod professi sunt, vel quod ab hominibus esse creduntur, fructus etiam congruos sanctitatis eidem exhibere neglexerint. Melius est enim non vovere, quām vovere et non reddere ^a; et maledictus qui facit opus Domini negligenter ^b. Igitur ob id a nobis diutissime refutatus es, non quia tuam vel omnium salutem non toto desiderio cupiamus amplecti, sed ne temere receptus, et nos apud Deum levitatis, et te reum gravioris suppliæ fecerimus, si ad præsens facilè suscepimus, nec pondus professionis hujus intelligens, vel destitutor posthæc, vel tepidus exstisses.

Noveris ergò hodiernā die, te huic mundo et actibus ejus esse defunctum; teque secundūm Apostolum, mundo huic esse crucifixum, tibique hunc mundum ^c. Sed fortè dicis: Quomodo quis vivens potest esse crucifixus? Audi breviter rationem.

Crux nostra timor Domini est. Sicut enim quis crucifixus jam non pro animi sui motu membra sua quām movendi vel convertendi habet potestatem, ita et nos voluntates nostras ac desideria, non secundūm id quod nos delectat ad præsens, sed secundūm præceptum Domini, quo nos constrinxit, applicare debemus. Et sicut ille qui patibulo crucis affigitur non jam præsentia contemplatur, nec de suis affectionibus cogitat, nullā jam possidendi concupiscentiā permovetur, seque,

^a Eccles. v.—^b Jerem. XLVIII.—^c Gal. VI.

cūm adhuc spirat in corpore, cunctis elementis credit esse defunctum; ita nos quoquè timore Domini oportet esse crucifixos omnibus carnalibus vitiis, et illuc semper habere oculos mentis nostræ defixos, quò nos sperare debemus momentis singulis esse migraturos.

Cavendum est ergò ne quid aliquando eorum resumamus, quæ renuntiantes abjecimus. Non enim qui cœperit hæc, sed qui perseveraverit in his usque in finem, hic salvus erit ^d.

Versutus enim serpens calcanea nostra semper observat ^b, id est, insidiatur exitui nostro, et usque ad finem vitæ nos semper supplantare conatur; et idcirco benè cœpisse nihil proderit, si benè consummatum non fuerit.

Quapropter, secundūm Scripturæ sententiam, ingressus ad serviendum Domino, sta in timore Domini, et præpara animam tuam, non ad requiem, non ad delicias, sed ad tentationes et angustias ^c; per multas enim tribulationes oportet nos introire in regnum Dei ^d. Angusta namque est porta, et arcta via quæ dicit ad vitam, et pauci sunt qui inveniunt eam ^e.

Principium ergò nostræ salutis timor Domini est. Per hunc enim et initium conversionis et virtutis custodia acquiritur. Qui cūm penetraverit hominis mentem, contemptum omnium rerum parit, et mundi gignit horrorem. Contemptu autem ac privatione omnium facultatum, humilitas vera acquiritur. Humilitas autem his indiciis comprobatur: primò, si mortificatas in se quis omnes habeat voluntates; secundò, si actus et cogitationes non celaverit seniorem; tertiò, si nihil suæ discretioni, sed judicio ejus universa committat; quartò, si in omnibus præceptis servet obedientiæ mansuetudinem et patientiæ constantiam; quintò, si nulli inferat injuriam, sed et illatas sibi patienter toleret; sextò, si

^a Matth. x, xxiv.—^b Gen. iii.—^c Eccli. ii.—^d Act. xiv.—^e Matth. vii.

nihil agat præter regulæ exempla; septimò, si ad omnia quæ sibi imperantur, velut operarium malum se judicaverit et indignum; octavò, si semetipsum cunctis inferiorem pronuntiet; nonò, si linguam suam cohibeat, et non sit clamosus in voce; decimò, si non sit facilis ac promptus in risu. Talibus namque indiciis humilitas vera dignoscitur.

Sed et hæc quoquè tibi in congregatione necessariò custodienda sunt, ut, scilicet secundùm Psalmistæ sententiam, sis tamquam surdus non audiens, et sicut mutus non apariens os suum ^a, nihil discernens, nihil dijudicans ex his quæ tibi fuerint imperata.

Ergò patientiam tuam non debes sperare de aliorum virtute, id est, ut tunc eam tantummodo possideas, cùm a nemine fueris irritatus.

Principium nostræ salutis (sicut jam dictum est) timor Domini est. De timore Domini nascitur compunctionis salutaris; de compunctione cordis procedit contemptus omnium facultatum ac nuditas; de nuditate humilitas procedit; de humilitate generatur mortificatio voluntatum; mortificatione voluntatum extirpantur universa vitia; expulsione vitiorum virtutes fructificant atque succrescent; pullulatione virtutum puritas cordis acquiritur; puritate cordis apostolicæ charitatis perfectio possidetur.

^a Psalm. xxxvii.

VIDA DE SAN MARTIN, OBISPO DE TOURS.

POR EL MISMO AUTOR.

CAPÍTULO I.

Patria y padres de Martin: piadosas inclinaciones de éste: á la edad de quince años se ve obligado á servir en la milicia: virtudes en que brilló siendo aun catecúmeno.

Martinus Sabariæ ¹, Pannoniarum ² oppido, oriundus fuit, sed intra Italiam Ticini ³ alitus est, parentibus secundùm saeculi dignitatem non infimis, gentilibus tamen. Pater ejus miles primùm, post tribunus militum fuit ⁴. Ipse ⁵ armatam militiam in adolescentia secutus, inter scholares alas ⁶ sub rege Constantio, deinde sub Juliano Cæsare militavit: non tamen sponte, quia a primis ferè annis divinam potius servitutem sacra illustris pueri spiravit infantia. Nam cùm esset annorum decem, invitis parentibus ad ecclesiam confugit, seque catechumenum fieri postulavit. Mox mirum in modum totus in Dei opera conversus, cùm esset annorum duode-

¹ Sabaria, hoy Sarwar en la baja Panonia.

² En tiempo de los romanos se distinguijan la alta y baja Panonia. Esta region de Europa, inmediata al Danubio, forma hoy parte de la Slavonia y la Croacia, que pertenecen al Austria.

³ Hoy Pavía, ciudad de Italia sobre el Tesino.

⁴ Los romanos llamaban tribuno al oficial que mandaba un cuerpo de tropa de quinientos á seiscientos hombres, á cuya fuerza se daba el nombre de cohorte: por consiguiente, *tribuno* no es casi como si dijéramos *coronel*.

⁵ El, es decir, san Martin.

⁶ En la caballería supernumeraria. A esta clase de soldados se les daba más pre que á los otros.